

Sygn. akt IV P 206/14

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2015 r.

Sąd Rejonowy w Tomaszowie M.. IV Wydział Pracy w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Jolanta Jaros - Skwarczyńska	
Protokolant: st. sekr. Zofia Kaczmarek	

po rozpoznaniu w dniu 18 listopada 2015 r. w TomaszowieM.

na rozprawie

sprawy z powództwa J. D.

przeciwko (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” z siedzibą w O.

o ustalenie wykonywania pracy w warunkach szczególnych

1/. oddala powództwo;

2/. zasądza od powoda J. D. na rzecz pozwanego (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” z siedzibą w O. kwotę 60,00 (sześćdziesiąt złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Sygn. akt IV P 206/14

## UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 18 listopada 2014r., skierowanym przeciwko (...) Sp. z o.o. w O., powód J. D. wnosił o ustalenie na podstawie art. 189 k.p.c., iż od 1979r. do dnia 08.05.1988r. wykonywał w przedsiębiorstwie Zespół Zakładów (...) w O., którego następcą prawnym jest spółka (...) pracę w warunkach szkodliwych.

W odpowiedzi na pozew z dnia 22.12.2014r., pozwany reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wnosił o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa prawnego.

Na uzasadnienie swojego stanowiska pełnomocnik pozwanego wskazał, iż z akt osobowych oraz przebiegu kariery zawodowej powoda w (...) S.A., a następnie w (...) Sp. z o.o. wynika, iż do pracy w warunkach szczególnych zgodnie z obowiązującymi przepisami zaliczyć można jedynie pracę powoda w okresie od: 09.05.1988r. do 30.11.1991r. jako magazynier Magazynu (...) (wykaz A , dział IV, poz. 40 pkt 15 ) oraz pracę w okresie od 01.12.1991r. do 31.12.1998r. jako mistrz Magazynu (...) (wykaz A, dział IV ), co w sumie daje 10 lat i 7 m-cy pracy w warunkach szczególnych.

Nadto pełnomocnik pozwanego podniósł, iż powód nie ma interesu prawnego w ustaleniu wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

W piśmie procesowym z dnia 26 stycznia 2015r., powód popierając w całości wniesione powództwo wskazał, iż ma interes prawny w wytoczeniu powództwa, gdyż uwzględnienie powództwa umożliwiłoby mu przejście na wcześniejszą emeryturę, gdyż aktualnie przebywa na rencie chorobowej.

W piśmie procesowym z dnia 09 kwietnia 2015r., powód J. D. sprecyzował wniesiony pozew wskazując, iż wnosi o ustalenie pracy w warunkach szczególnych w okresie od 12.04.1977r. do 31.12.1987r., kiedy to pracował w Zespole Zakładów (...) w O. w dziale BHP.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

W myśl art. 189 k.p.c. powód może żądać ustalenia przez Sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego, gdy ma w tym interes prawny.

W niniejszej sprawie, poza sporem pozostaje ta okoliczność, iż powód J. D. był zatrudniony w (...) S.A. w okresie od 16.08.1976r. do 30.06.2007r. oraz w O. I (następca prawny (...) S.A.) w okresie od 01.07.2007r. do 16.05.2012r.

W okresach od 09.05.1988r. do 30.09.1989r.; 01.10.1989r. do 23.09.2002r.; 24.09.2002r. do 31.08.2003r. i od 01.09.2003r. do 31.12.2008r., powód J. D. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy i wykonywał pracę w warunkach szczególnych.

W świetle obowiązujących regulacji ustawowych, brak jest obecnie przepisów prawa, które tworzyłyby dla powoda J. D. roszczenie przeciw zakładowi pracy o wydanie świadectwa pracy w warunkach szczególnych, obejmującego dany okres.

Podstawy prawnej takiego roszczenia nie daje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 2 ust. 2 w/w rozporządzenia zakład pracy jest zobowiązany do wskazania okresów pracy w szczególnych warunkach w świadectwie pracy lub świadectwie pracy w szczególnych warunkach. Potwierdzenie to zakład pracy wystawia na podstawie posiadanej w aktach osobowych pracownika dokumentacji poświadczającej pracę w szczególnych warunkach. Jeżeli na podstawie analizy dokumentacji osobowej pracownika pracodawca wywiedzie, że nie ma podstaw do uznania, że pracownik wykonywał pracę w szczególnych warunkach ma on prawo zawrzeć takie stwierdzenie w wystawionym mu świadectwie pracy.

Istnienie przesłanek warunkujących uznanie danej pracy za wykonywaną w szczególnych warunkach badane będzie w toku postępowania o przyznanie emerytury.

W ocenie Sądu, powód J. D. nie ma interesu prawnego w ustaleniu wykonywania pracy w szczególnych warunkach w okresie od 12.04.1977r. do 31.12.1987r., kiedy to pracował w Zespole Zakładów (...) w O. w dziale BHP.

Zgodnie bowiem z art. 189 k.p.c. powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Należy zaznaczyć, iż brak interesu prawnego ma miejsce w sytuacjach, gdy występuje równocześnie (obok) także inna forma ochrony praw. W piśmiennictwie i judykaturze powszechny jest pogląd, że możliwość wytoczenia powództwa o zasądzenie wyklucza po stronie powoda istnienie interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie naruszonego prawa lub stosunku prawnego. W orzecznictwie przyjmuje się, że interes prawny może zależeć także od celowości dążenia do ustalenia prawa lub stosunku prawnego w postępowaniu procesowym. Jeżeli więc cel osiągnięty jest w ramach innego postępowania lub nawet postępowania pozasądowego, to brak interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie.

Z ustaleń poczynionych przez Sąd w trakcie toczącego się postępowania sądowego wynika, iż jedynym celem dążenia powoda J. D. do ustalenia wykonywania pracy w szczególnych warunkach jest uzyskanie przez niego uprawnień emerytalnych na podstawie skróconego okresu zatrudnienia.

Zdaniem Sądu, powyższy cel powód J. D. może uzyskać wszczynając postępowanie przed organem rentowym o przyznanie prawa do świadczenia emerytalnego.

Zgodnie z art. 115 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 153, poz. 1227 ze zm.) decyzje w sprawach świadczeń określonych ustawą wydają i świadczenia te wypłacają, z uwzględnieniem ust. 2-4 organy rentowe właściwe ze względu na miejsce zamieszkania osoby zainteresowanej. Natomiast zgodnie z art. 118 ust. 7 tej ustawy od decyzji organu rentowego przysługują osobie zainteresowanej środki odwoławcze określone w odrębnych przepisach. Odwołanie od decyzji w sprawie emerytury w świetle art. 477<sup>8</sup> k.p.c. rozpatrują sądy okręgowe.

Należy mieć przy tym na uwadze, że całokształt postępowania dotyczącego ustalenia prawa do świadczeń emerytalno - rentowych z tytułu ubezpieczenia społecznego należy do właściwości organów rentowych. Organ rentowy samodzielnie ocenia w postępowaniu dotyczącym świadczeń emerytalnych, czy wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach. Dlatego uzasadniony jest pogląd, że pracownik dla uzyskania świadczeń emerytalno - rentowych zgłasza wniosek wraz z koniecznymi dowodami do wykazania zasadności wniosku w organie rentowym. Pracownik nie ma interesu prawnego w dochodzeniu przed sądem pracy ustalenia zatrudnienia go w szczególnych warunkach, skoro okoliczność ta ma być przedmiotem samodzielnego ustaleń organu rentowego.

Jeśli w postępowaniu przed organem rentowym pracownik nie będzie mógł wykazać się zaświadczeniem zakładu pracy, stwierdzającym że był on zatrudniony w szczególnych warunkach, nie pozbawia go to możliwości wykazania tej okoliczności w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych.

Jak wyjaśnił bowiem Sąd Najwyższy w uchwale siedmiu sędziów z dnia 27 maja 1985 r. (III UZP 5/85) w postępowaniu o świadczenia emerytalno- rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Skoro powód J. D. może dochodzić samego świadczenia, nie ma on zatem interesu prawnego do ustalania w innym postępowaniu przesłanek świadczenie to uzasadniających. Stanowisko takie jest zgodne z jednolitym i utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego (np. wyrok z dnia 03.11.1994 r. I PZP 45/94, uchwała z dnia 05.07.1995 r. I PZP 56/94, uchwała z dnia 17.06.1987 r. III PZP 19/87, wyrok z dnia 01.12.1983 r. (...) 189/83). Postępowanie sądowe nie może służyć tworzeniu dowodów na potrzeby innego postępowania (patrz: orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 04.11.1971 r. I PR 344/71).

W postanowieniu z dnia 19 stycznia 2012 r. (I PK 108/11 - LEX nr 1215409) Sąd Najwyższy podtrzymał dotychczasową linię orzecznictwa stwierdzającego brak interesu prawnego w dochodzeniu przed sądami pracy (które należy odróżniać od sądów pracy i ubezpieczeń społecznych) wykonywania pracy w szczególnych warunkach wyjaśniając, iż skoro kwalifikacja określonej pracy jako wykonywanej w szczególnych warunkach dla celów emerytalno -rentowych może być dokonywana wyłącznie w postępowaniu przed organem rentowym w sprawie o przyznanie świadczenia z ubezpieczeń społecznych (ewentualnie w postępowaniu sądowym wywołanym wniesieniem odwołania od decyzji organu rentowego), to pracownik wytaczający w tej materii przed sądem pracy powództwo o ustalenie nie wykazuje w ogóle interesu prawnego w rozumieniu art. 189 k.p.c.

W świetle powyższego uznając, iż powód J. D. nie ma interesu prawnego w ustaleniu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, Sąd orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu, o których mowa w punkcie 2 wyroku Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c., a na koszty zasądzone na rzecz pozwanego złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika w stawce minimalnej w kwocie 60 zł, ustalone zgodnie

z § 11 ust.1 pkt 3 w zw. z § 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013 poz. 490).

Z tych wszystkich względów, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.